

OLIKA TYPER AV VALLHUNDAR

I Sverige har vi otroligt mycket kunskap om vallhundsträning och vi vill med denna artikel visa att det finns många instruktörer som tar emot och kan läsa olika typer av hundar och som är bekväma med det.

Vi vill samtidigt sticka hål på myten om att ett aussie-ekipage inte kan gå vallhundskurs för en såkallad SVAK-instruktör, det gäller bara att hitta en instruktör med kunskap, nyfikenhet och vilja att lära både sig själv och andra. I denna artikel får vi träffa tre fantastiska instruktörer som alla jobbat med olika typer av vallhundar.

Nina Melin

Nina Melin utbildade sig till instruktör, steg 1 och 2 via Svenska Vallhundklubben 2002. Hon uppdaterar sig självklart med jämna mellanrum via SVAK men även genom kuser för utomstående instruktörer både inom och utom landet.

Redan innan kursverksamheten drog igång 2002 hade Nina en del träningsgrupper. Hon har även tävlat utomlands på landslagsnivå.

Nina har vallat sedan 1995 och förutom Border Collie som är den rasen hon vallat med, så har hon även haft Tax, Collie, Schäfer och en Flat-Schäferblandning.

Tankar kring vallhundsträning

Att det är ett arbete som ska utföras och någonting vi ska lära hunden att använda i vardagen. Träningen gör vi för att hunden ska lära sig hur man utför detta arbetet.

Jag gillar att börja med att studera valpar och unghundar ganska tidigt för att se vad man har för grundmaterial att arbeta med. Det här grundmaterialet, anser jag, brukar komma fram även när de blir äldre.

”Man kan träna hundarna till att utöva uppgifter på ett visst sätt men grundmaterialet brukar komma fram ändå.”

Metoderna som används är liknande inom vallhundklubben, man har hjälpmedel för att skydda fåren såsom lina och 25or så att fåren aldrig kommer till skada. Annars går jag mycket på känsla, har fått höra många gånger att jag är duktig på att läsa hundar. Jag utgår alltid ifrån ägaren och tänker att jag ska utbilda ägaren för att denne ska kunna utbilda sin hund.

Olika typer av vallhundar

Att jobba utifrån vilken hund man har och anpassa träningen till det, då det är skillnad både på raser och individer. Alla hundar har olika förutsättningar att lära sig olika delar av vallning och ägaren måste lära sig sin hund.

Jag har haft väldigt många olika raser på kurs hos mig och till och med den Flat-Schäferblandningen jag hade kunde på ren lydnad gå bakom fåren men skulle inte kunna valla får.

”Man ska vara ärlig med vad man har för hund”

Lägsta nivå på en arbetshund

Det är upp till ägaren. Om någon har fem får som de vill ha hjälp med att hålla i en dörröppning medan ägaren utfodrar och det är den hundens enda uppgift så är det lägsta nivån för denne.

Behovet i arbetet avgör vilken nivå ägaren ska lägga den på. Som för mig som gått från 150 stycken tackor till 50 stycken idag så ser arbetet så klart annorlunda ut men då de tränas mot tävlingssammanhang så måste mina hundar kunna ha styrning på långt avstånd, kunna klara av hämt och ha ett gott samarbete.

Ann Awes är uppvuxen på en gård med mjölkkor, ungdjur och lite grisar. Hon gick Jordbrukslinjen på Uddetorp i Skara för, håll i hatten, 40år sedan! Direkt efter skolan köpte hon sin första egna hund, Pricken, en Border Collie som blev inledningen till ett liv med vallhundar!

Till hösten är det alltså 40 år sedan allt började och sedan dess har det i stort sett varit Bordre Collie för hela slanten, en Schäfer gästspelade alldeles i början och idag finns även lilla Corgi-Lisa och Cairnterrier -Signe-för-helvete förstås, som är

Ann Awes

den tredje Cairnterriern i Anns ägo.

Anns första tanke var att skaffa en hund som kunde hjälpa till med vardagsarbetet med djuren men med åren har hundarna kommit att bli en stor del av Anns liv, med bland annat träning, tävling, kurser och uppfödning.

Vad är din grundtanke?

Min grundtanke när det gäller vallhundsträning är att alltid läsa av och anpassa efter individ, den ena hunden är aldrig den andra lik.

Som instruktör måste du ha en stor ”verktygslåda” att välja ur. Det går aldrig att forcera i träningen, ”Wait for nature” är ett bra uttryck att ha med sig.

”Något som jag tjarar om är god djurhantering!”

Och att det kräver att man lär sig om djurslaget som ska hanteras, att man som förare lär sig att läsa djur!

Vi har hunden för att kunna hantera djuren på ett bra sätt, djuren är inte till för hunden.

Olika typer och raser i träningen

Jag har många olika raser som kommer på kurs och träning, men ovanstående gäller oavsett ras. Sen måste jag som instruktör ta hänsyn till att träningen måste varieras och planeras utifrån vilken ras hunden har.

Jag börjar alltid med ”hängslen och livrem” vilket innebär en liten fålla eller 25:a och lina på. Jag är aktiv i att stötta föraren på nära håll och tar gärna och känner på hunden själv för att få en uppfattning om hur den verkar vara.

En fungerande arbetshund

En hund som ska fungera som arbetshund måste vara en god lyssnare och den måste vara klar för sin uppgift, att ta ansvar för och hantera djuren på ett schysst sätt, ha god djurkänsla!

Peter Nilsson

Peter Nilsson är utbildad instruktör och har gått samliga steg i Svenska Vallhundklubbens regi. Utöver det har Peter även gått för olika instruktörer, i framförallt Svergie och England men även träffat amerikanska tränare gällande "Aussie-träning".

Peter är utbildad hundpsykolog och har gått en coachutbildning. Tränat och tävlat själv, både i Sverige och utomlands. Tävlatt i Sverigecupen samt SM sedan 2005.

Genom åren har Peter träffat tusentals hundar av olika raser i sin kursverksamhet, raser som Border Collie, Belgiska vallhundar, Pumi, Lancashire Heeler, Australian Shepherd, Kelpi, Briard samt några framska vallhundsraser.

Peter är även FCI-domare vilket innebär att han även får döma europeiska tävlingar med andra raser.

Peter har vallat i 19 år och hundarna har varit av rasen Border Collie och Kelpie. Han har även haft en Aussie under en längre träningsperiod som även användes under praktiskt arbete.

Vad är din grundtanke vad gäller vallhundsträning?

Grundtanken är att få igång hundarna, oavsett ras, till praktiskt arbete på får eller nöt.

"Alla hundar, oavsett ras, måste tränas individuellt utifrån deras nivå samt förarens kompetens."

Jag utför metoder så att hunden ej kommer upp i stress. En stressad hund och förare hittar aldrig ett bra samarbete och hunden kommer då aldrig förstå inläringen.

Vilka verktyg använder du?

Mekanisk inläring

Jag utför en rörelse många gånger så att hunden får ett muskelminne.

Negativ förstärkning

Vid oönskat beteende tar jag bort fåren/nöten från hunden. Vid önskat beteende så får hunden valla får/nöt.

Tränar upp förarna så att de får upp bra bilder gällande vallning. Lär dem att läsa fåren / nötkreatureren. Det är ju föraren som ska lyckas utbilda sina hundar.

Går igenom djuretik på mina kurser. Alla djur skall behandlas med respekt.

"All träning är individuellt anpassad."

Oavsett ras så ska både hundar och förare ha respekt för djuren. Att inte arbeta under stress. Både hund och förare skall förstå de moment jag vill lära ut.

Hur tänker du kring olika typer/raser i träningen?

Framgår av tidigare svar. Jag gör ingen skillnad på raser utan tränar alla individuellt.

Vad skulle du säga att en lägsta nivå för en arbetande vallhund är?

Lägsta nivå är ju att få till det samarbetet så att föraren är nöjd med sin hund och kan använda den praktiskt för de ändamål som krävs för föraren.

Alla förare har ju olika behov av sina hundar så en lägsta nivå är inte en rättvis frågeställning.